

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101420

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ялоза Антон Геннадійович

2. Anton Yaloza

Кваліфікація: 025

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Дата захисту: 21-11-2023

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики"
Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2249

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07.41

Тема дисертації:

1. Бідермаер у становленні класики гітарного мистецтва
2. Biedermeier in the formation of the classics of guitar art

Реферат:

1. Ялоза А.Г. Бідермаер у становленні класики гітарного мистецтва. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація присвячена виявленню виразності гітари в культурній обумовленості її академізації принципами бідермаера і необідермаера сучасності. Виконана робота присвячена усвідомленню історичного призначення гітарного мистецтва як того, що уготовлювалося від аристократизму мистецьких здобутків Ренесансу і їх перетворенню в салонності рококо до одухотвореної камерності творчості епохи бідермаера. Був здійснений огляд різнонаціональних виявлень позицій бідермаера в обґрунтуванні основ академічної гітарної творчості. Виділилися ідеї – щодо античної та візантійської угрунтованості гітарного мистецтва, яке мало особливе значення для Іспанії, яка у II столітті прийняла грецький духовний спів, укорінений згодом у Візантії, і з ним споріднений інструментальний обсяг кіфародії – кіфаристики, що народили гітарні мистецькі здобутки. Аналіз історичних даностей показав, що ця гітарна інструментальна лінія отримала найбільше

прийняття у країнах, безпосередньо поєднаних із православною Візантією, тобто Південь Італії, заселений етнічними греками, галльсько-французький ареал, а також європейський Схід і Україна. Той же історичний аналіз вивів на гіпотезу про проправославні корені поширення струнно-щипкового інструментарію в епоху Ренесансу і спеціально гітари, що підтверджується значимістю лютні й гітари у Франції, що була оплотом Галліканства, лютні й бандури у Польщі й Україні, в німецькій Баварії з її візантійськими коренями і т.п. Грецькі основи гітарного мистецтва засвідчує наявність гітари в народному оркестрі Греції ще з 30-х років XIX століття, в італійському Півдні, для якого показовий двосклад: гітара і мандоліна. Саме іспанський Південь, де склалася готська православна держава, став витокком національного мистецтва і мистецтва гітарної гри. У роботі звернена увага на історичні обставини буття Іспанії, а також Англії, України і європейського Сходу взагалі, для яких розвиток ренесансної доби співпав із епохою бароко і класицизму, що утворило неповторні національні риси вираження в культурі і в мистецтві, від чого аристократичні привілеї гітари в Іспанії органічно зійшлися з національною емблематикою, висунутою у XIX столітті. У роботі відзначається еволюція гітарного мистецтва від представництва одного з провідних інструментів Ренесансу до бідермаєрівського відродження у першій половині XIX століття салонних здобутків рококо, в якому визначилися атрибуції гітарної класики. До останніх відносимо: 1) принципову камерність звучання із втіленням в ньому величних ідей монументальних жанрів, на той час асоційованих із «гучномовністю» симфонічної оркестральності; 2) наповненість музики надіндивідуальною духовною лірикою із невідривним від неї багатоголоссям; 3) солідаризацію із моцартіанським відхиленням інструменталізму Віденців в єднанні з італійською генезою європейської інструментальної класики. Відзначені певні ідеологічно-політичні штрихи самовиявлення бідермаєра, що суттєво корегує подання творчих біографій Л. Боккеріні, Д. Скарлатті, Дж. Россіні в їх приналежності до монархістських і контрреволюційних кіл суспільства, що компрометувало їх позицію у цілому у прогресистськи налаштованому розумінні місії мистецтва у постромантичному бутті, але неприйняте у поліметодологічному поставангардному сьогоденні. Вказана сформована модель класичної бідермаєрівської інструменталістики і гітарної складової в ній послужила в дослідженні теоретичною базою аналізів творів різних авторів і різних національних шкіл, які історично сформували вказаний композиторський стиль. Це твори М. Джуліані та Н. Паганіні, які заснували жанрові сонатні типології у якості фундації гітарного класичного мистецтва. Було виявлено перетин із клавірними й скрипковими напрацюваннями в спрямованості до високої абстракції сонатного відображення церковної строфічності і виділення інструментальної моторики як відмітної риси гітарної гри. У роботі приділена увага творам німецьких австрійських авторів, які уславилися розвитком гітарного мислення в межах бідермаєрівської естетики «великого в малому», в їх базуванні на сонатному жанрі, подаваному з опорою на ранньосонатний бароковий різновид. Також виділені внески Іспанії в особі Ф. Сора в бідермаєрівський сонатний типологічний пласт, а також проаналізовані проєкції розвитку тих установлень в національно-емблематичному усвідомленні виразності гітари. Цей етап виявлення бідермаєрівського тла мислення здійснено в аналізі композицій Ф. Таррегі, що за традицією бідермаєра уникають прямого торкання національного фольклору, але демонструють прийоми виразності, апробовані у популярній музиці нації.

2. The dissertation is devoted to the identification of the expressiveness of the guitar in the cultural conditionality of its academicization by the principles of biedermeier and neo-biedermeier of modernity. The work is devoted to the realization of the historical purpose of guitar art as something that prepared from the aristocracy of Renaissance artistic achievements and their transformation in the rococo salon to the spiritualized chamber music of the biedermeier era. A review of the multinational manifestations of biedermeier's positions in substantiating the foundations of academic guitar creativity was carried out. The ideas concerning the ancient and Byzantine grounding of guitar art, which as of particular importance for Spain, which in the second century adopted Greek spiritual singing, later rooted in Byzantium, and the related instrumental volume of kypharody-kypharistics, which gave birth to guitar artistic achievements, were highlighted. An analysis of historical data has shown that this guitar line was most widely accepted in the countries directly connected with Orthodox Byzantium, i.e. the South of Italy, inhabited by ethnic Greeks, the Gallic-French area, as well as the European East and Ukraine. The same historical analysis led to the hypothesis of the pro-Orthodox roots of the spread of stringed instruments in the

Renaissance, and specifically the guitar, which is confirmed by the importance of the lute and guitar in France, which was a stronghold of Gallicanism, the lute and bandura in Poland and Ukraine, in German Bavaria with its Byzantine roots, etc. The Greek foundations of guitar art are evidenced by the presence of the guitar in Greek folk orchestras since the 30ies of the nineteenth century, in the Italian South, which is characterized by a two-piece guitar and mandolin. It was the Spanish South, where the Gothic Orthodox state was formed, that became the origin of the national art and the art of guitar playing. In the work attention is given to the historical circumstances of Spain, as well as England, Ukraine, and the European East in general, for which the development of the Renaissance period coincided with the Baroque and Classicist eras, which formed unique national features of expression in culture and art, which is why the aristocratic privileges of the guitar in Spain organically converged with the national emblem put forward in the nineteenth century. It is observed in the work the evolution of guitar art from the representation of one of the leading instruments of the Renaissance to the Biedermeierian revival of Rococo salon achievements in the first half of the nineteenth century, which defined the attributions of guitar classics. The latter include: 1) the fundamental chamber sound with the embodiment of the majestic ideas of monumental genres, which at that time were associated with the loudness of symphonic orchestration; 2) the music's fullness of supra-individual spiritual lyrics with polyphony inseparable from it; 3) solidarity with the Mozartian rejection of Viennese instrumentalism in unity with the Italian genesis of European instrumental classics. Certain ideological and political touches of Biedermeier's self-expression, which significantly corrects the presentation of the creative biographies of L. Boccherini, D. Scarlatti, G. Rossini in their favor. Rossini in their affiliation with monarchist and counter-revolutionary circles of society, which compromised their position in general in the progressive understanding of the mission of art in post-romantic existence, but is unacceptable in the polymethodological post-avant-garde present are noted. This established model of classical Biedermeierian instrumentalism and the guitar component in it served as the theoretical basis for the analysis of works by different authors and different national schools that historically formed this compositional style. These are the works by M. Giuliani and N. Paganini, who established genre sonata typologies as the foundation of classical guitar art. The intersection with keyboard and violin developments in the direction of high abstraction of sonata reflections of church strophicity and the emphasis on instrumental motor skills as a distinctive feature of guitar playing was revealed. In the work pay attention to the works of German Austrian composers, who are famous for the development of guitar thinking within the Biedermeierian aesthetics of great in small in their basis on the sonata genre, presented with reference to the early sonata baroque variety. The contribution of Spain, represented by F. Sor, to the Biedermeier sonata typological layer is also highlighted, and the projections of the development of those institutions in the national emblematic awareness of the guitar's expressiveness are analyzed. This stage of revealing the Biedermeierian background of thinking is carried out i

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Ялоза А.Г. Велика увертюра М.Джуліані в представництві класики гітарного мистецтва італійського бідермаера. Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник. Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2017. Вип. 24, кн.1. С. 64–74.
- Ялоза А.Г. Елегія Й.Мерца в контексті культури першої половини ХІХ століття. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. Київ, Вип. 1 (10) 2018. С. 263–268.

- Ялоза А.Г. Моцартианські стильові виміри великої сонати для гітари і фортепіано Н.Паганіні. Культура і сучасність. Альманах. Київ, N 2. 2019. С. 148–153.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горелік Лариса Маратівна
2. Larysa M. Horelik

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванніков Тимур Павлович
2. Tumur P. Ivannikov

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7958-8799

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Вікторія Миколаївна

2. Viktoriya M. Tkachenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чупріна Наталія Миколаївна

2. Chuprina Nataliia M.

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=1QUW7lcAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андросова Дар'я Володимирівна

2. Daria Androsova

